

EL LLENGUATGE

Ensopegar

En el seu sentit principal, *ensopegar* és un verb intransitiu, que demana habitualment un complement introduït per la preposició *amb*: *ensopegar amb una pedra*, *ensopegar amb un tronc d'arbre*, i, figuradament, *ensopegar amb un obstacle imprevist*, *ensopegar amb grans dificultats*. També sembla viable l'ús d'aquest verb en sentit més absolut, però amb una determinació circumstancial de temps o de lloc: *Es aleshores que van ensopegar*, *Aquí ensopega tothom*. I significat «encertar a trobar», «endevinar» —significat, com es veu, de signe contrari a l'anterior—, *ensopegar* és un verb transitiu: *Sempre el busco però no l'ensopego mai*, *Aquest cop sí que ho hem ensopegat*. Notem que, com és normal, en el primer cas els complements d'aquest verb es pronominalitzen per mitjà de la partícula *hi*: *Compte amb aquestes pedres, que no hi ensopegueu!* Això fa que dues frases com *ensopegar-hi i ensopegar-ho*, encara que totes dues conserven el sentit essencial del verb de produir-se un contacte, tenen un significat molt diferent, de signe positiu la primera i de signe negatiu la segona.

Com a verb pronominal —és a dir, conjugat amb el reforç d'una partícula pronominal—, *ensopegar*, això és, *ensopegar-se*, no significa sinó «escaure's»: *El dia de Nadal es va ensopegar en dissabte*.

Es a tort, doncs, que n'hi ha que diuen «*Em vaig ensopegar amb una pedra*», i cal considerar aquest ús pronominal com un cas més de la tendència que avui afecta verbs com *caure*, *callar*, *pujar*, *baixar*, *marxar*, etc., i potser també una influència del verb *entrebançar-se*, sinònim de *ensopegar*. Tant podem dir, efectivament, *Vaig ensopegar amb una cadira* com *Em vaig entrebançar amb una cadira*.

Es podria trobar, potser, una petita diferència de matis entre el significat de cada un d'aquests dos verbs, però aquest fet és al marge que el primer rebutja el reforç pronominal i el segon l'exigeix. D'altra banda, com a verb transitiu, es pot dir que *entrebançar* equival a *fer ensopegar*, és a dir, s'usa amb un subjecte que designa l'obstacle o entrebanc (pedra, tamboret, etc.) i un complement acusatiu que designa la persona que hi topa. L'exemple següent del Diccionari Fabra (a l'article «entrebançar») indica clarament el significat i el règim de cada un d'aquests dos verbs: *Aquests buscalls al mig del carrer entrebanquen els vianants: tots hi ensopeguen*.

Albert Jané